

DE WATER VRIENDELIJKE TUIN

'Watermanagement' nodig ivm meer droogte en hitte stress + meer hoosbuien, water-overlast en te weinig rioolcapaciteit. Doe wat je kan & alle beetjes helpen!

Niet teveel bestrating (30-40 %) : bijv. stapstenen en planten onder bank.

Water-doorlatende ondergrond : gazon (of kunstgras in schaduw) of halfverharding zoals houtchips, steensplit, schelpen, lavagrit op non-woven gronddoek of splitrastrer. Of 'open' bestrating leggen met klinkers, grastegels op P.

Wateropvang in regentonnen : regenzuil Kilian of geschakelde tonnen kunnen veel bevatten! Wandmodel en Rainwinner als schutting mogelijk. Regenpijp met vulautomaat of klepstuk > uitloop water naar border, goot, geulen, bezink-gat, grindbed of grindpot, puinput, vijver en bodemwater. **Regenpijp afkoppelen van het riool!**

Vijvers: laag of verhoogd met stapelmuur en moerasbakken / zuurstofplanten. Liefst in half-schaduw, tenminste -60 cm en ondieper deel (\pm -20) voor amfibieen. Herfstblad eruit halen en bij vorst een gat in het ijs houden ivm zuurstof.

Vergroenen:

- * **Groen dak** op huis, schuur of tuinkast, bijv. met sedumtrays / cassettes,
- * **Geveltuin**: stenen + 30 cm zand eruit, potgrond (Biokultura of Cocopeat) met planten erin. Extra droogte onder dakrand > bijv leiroos schuin planten zodat wortels regen krijgen.
- * **Plant een boom!** bijv. krentebom en (sier)appel (Malus Red Sentinel of Evereste).
- * **Boomspiegels beplanten** met lavandel of adderwortel of Geranium Cambridge
- * **'Zwarte grond is een wond'** > bodembedekkers + strooisellaag van blad/compost/ snoeiafval > stimuleert bodemleven.
- * **Zorg voor de grond** (bovenste 50 cm) en de grond zorgt voor planten. Te natte grond ophogen of verticale drainage met grondboor en puin in boorgat. Overschot aan water afvoeren via geultjes, grindbed of halfverharding (bijv. houtchips) op de paden. Te droge of te vaste grond verbeteren met compost.

Compost voordelen: verbetert de bodemstructuur + waterhuishouding van elke grond, stimuleert het bodemleven = gezonde plantengroei, houdt voedsel en water in voorraad in de grond, gaat bodem-erosie door wind en dichtslaan door water tegen.

Eigen composthoop vermindert de afvalstroom uit de tuin + minder aanvoer van grond/water/mest naar de tuin nodig. Dit spaart tijd, geld en moeite! Kringloop rond: afval wordt 'goodness'.

WEL OP DE COMPOSTHOOP	NIET OP COMPOSTHOOP WEL IN GFTBAK	GEMEENTE	OPMERKINGEN
klein tuinafval dunnere takjes	grof tuinafval dikke takken	grof: takkenroute gemeente, beestjeshotel	takken op takkenwal, boomstammen in de tuin
bladverliezend groen weinig grasmaaisel	groenblijvend groen veel grasmaaisel	klimop/coniferen	vertragen composteerproces grasmaaisel als mulch onder heesters
doornloos groen onkruid afval kamerplanten	groen met doorns wortels/zaad van onkruid planten met ziektes		doorns verteren slecht en blijven scherp! iig geen phytophthora, knolvoet, loodglans!
potgrondresten konijnenzaagsel/stro	haar van mens/dier hondenpoep/kattenbak		potgrond mag liever nog direct op de tuin alleen uitwerpselen + urine van planteneters
organische (stal)mest kalk, eierschalen	kunstmest bio-plastic		koeien/paarden/kippenmest met stro is OK eierschalen en bio-plastic verteren zeer traag!
schillen peren/appels -	schillen citrusfruit brood		citruschil schimmelt snel (blauw) > vertraagt schimmelt snel en trekt ongedierte aan
EKO-aardappelschillen pindadoppen	bespoten aardappels hazel/walnotendoppen		groeistopper aanwezig op niet-EKO-aardappels zachte doppen verteren, harde niet
fijne groenteresten rauwe groente koffie/theeresten uitgebloeide EKO-bloemen houtas	groffe groenteresten gekookte etensresten vlees/visresten niet-EKO-bloemen		bijv. koolstronken, avocadopit/schil niet (vet) gekookt eten bevatten vaak vet en zout van onbewerkt hout

COMPOSTHOOP OF VAT

= in de (half)schaduw, op een praktische plek met ruimte voor aanvoer en compostoogst
 = compost niet te droog en niet te nat (= zuurstofgebrek = stank). 'iets vochtig' is prima.
 = materiaal verkleinen en mengen, variatie bevordert de vertering + (stal)mest + kalk

= elke tuin is groot genoeg voor een composthoop(je)!
 = dek fruitresten af met papier of karton: dit voorkomt dat fruitvliegjes eitjes leggen
 = contact met de grond is belangrijk, niet op bestrating plaatsen
 = 3 lagen : pas aangebracht materiaal – in vertering (veel beestjesactiviteit) – klaar/rust >
 oogsten (+zeven) en in de lente een laagje van 1 à 2 cm op de tuin aanbrengen.

Drinkschaal : Vogels drinken en badden graag in een eenvoudige schaal met water. Zet deze hoger zodat de vogels veilig zijn voor katten. Insecten (bijen en vlinders) drinken graag uit ondiepe waterschaal met steen of grind of van druppels op vrouwenmantel. Drinkschaal op de grond zetten voor egels.

NB Ook kamerplanten en balkonplanten houden van regenwater. Voor volkstuin water uit sloot oppompen met waterpomp op zonnecel via www.watervlot.nl